

خبر

وزیر امور اقتصادی و دارایی:

شرکت جوانان در برنامه شبیه‌سازی آنها را در عرصه سیاست‌گذاری کارآمدتر می‌کند

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: برگزاری رویدادهایی مانند شبیه‌سازی یا مثلاً تئاترهای سیاسی، بسیار کمک می‌کند که جوانان بویژه در تحصیلات تکمیلی بتوانند به شدت و بسرعت پس از این تمرینات، بالغ و غنی شوند و در مورد سیاست‌گذاری باتجربه و پخته اظهارنظر کنند.

«سیداحسان خاندوزی» در مراسم اختتامیه نشست و رقابت علمی مدل شبیه‌سازی وزرای اقتصادی و دارایی کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی OIC افزود: در عرصه سیاست‌گذاری، از ابزارهایی که فقط در ۱۰ سال اخیر در دنیا رونق گرفته و رواج یافته است، اینکه سیاست‌گذاران بتوانند موقعیت‌های سیاست‌گذاری را به اشتراک و تمرین بگذارند و دیگران را شریک در موقعیت‌های سیاست‌گذاری خودشان قرار دهند، بسیار جدی و قابل توجه است.

وزیر اقتصاد بیان کرد: یکی از مهم‌ترین برنامه‌های ICYF برگزاری جلسات و نشست‌هایی است که تحت عنوان شبیه‌سازی صورت می‌گیرد؛ جلسات شبیه‌سازی یکی از ابزارهاست و اصرار دارم به این نقطه کانونی که سایر نخبگان و اهل اندیشه و سایر افراد صاحب تفکر و اندیشه بایند و در تجربه سیاست‌گذاران شریک باشند و روی صندلی سیاست‌گذاری بنشینند تا قیود و محدودیت‌های مالی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاست داخلی و سیاست خارجی و... همه را به‌عنوان مختصاتی که سیاست‌گذار باید برای آنها تصمیم بگیرد، درک کنند و آنگاه در مورد بهینه بودن سیاست‌ها اظهارنظر کنند.

خاندوزی عنوان کرد: این تجربه بسیار ارزشمندی است و ما نه تنها در سطح عامه مردم کشورهای اسلامی بلکه حتی در سطح نخبگان علمی و دانشگاهی کشورهای مسلمان از این جهت دچار فقر تجربه و سابقه هستیم و بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم، به این معنا که بسیاری از صاحب‌نظران حوزه‌های مختلف دانشگاهی هیچگاه مجموعه قیود و مختصاتی که باید سیاست‌گذار ذیل آنها تصمیم بگیرد را ملاحظه نمی‌کنند و درکی از اینکه چقدر پیچیدگی و دشواری و ظرافت به علاوه مهارت‌های فنی و فردی لازم است، برای اینکه یک سیاست‌گذاری خوب انجام شود، ندارند و به غیر از تصمیم خوب و سیاست درست، در عرصه اجرا و پیاده‌سازی هم ظرایف و موانع و مقاومت‌هایی که جریان‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و... ایجاد می‌کنند، داستان دیگری است.

وی گفت: از این منظر، برگزاری چنین رویدادهایی مانند شبیه‌سازی یا مثلاً تئاترهای سیاسی، بسیار کمک می‌کند که جوانان و بویژه در تحصیلات تکمیلی بتوانند به شدت و بسرعت پس از این تمرینات، بالغ و غنی شوند و باتجربه صحبت کنند و پخته اظهارنظر کنند و از خام‌اندیشی و ساده‌انگاری در حوزه سیاست‌گذاری فاصله بگیرند.

خاندوزی افزود: ما آنگاه می‌توانیم شاهد این باشیم که مجموعه سیاست‌گذاران و رسانه‌های حوزه سیاست‌گذاری با یک فهم و بلوغ در مورد موضوعات مختلف اظهارنظر می‌کنند و این عنصر کمیابی در کشورهای مختلف است و از این جهت برگزاری این نشست بسیار حائز اهمیت است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی توضیح داد: ما اگر بتوانیم تیم‌های ملی خوبی برای تمرینات سیاست‌گذاری داشته باشیم برای رقابت این تیم‌ها، لیگ‌های بین‌المللی ایجاد کنیم تا سالی یکی دو بار بهترین تیم‌های سیاست‌گذاری در موضوعات مختلف بتوانند با هم در سطح بین کشورهای اسلامی رقابت کنند و امتیاز بیاورند، به نظر من یکی از جذاب‌ترین رویدادهایی خواهد بود که می‌توان در طبقه نخبگانی کشورهای اسلامی برگزار کرد.

خاندوزی گفت: ان‌شاءالله با تکمیل این دوره‌ها در سال‌های آینده، به چنین لیگی دست پیدا کنیم و به‌عنوان یک رویداد بین‌المللی ذیل ICYF و سایر نهادها پیش برویم. وی با تشکر از همه دست‌اندرکاران برگزاری این نشست، پیشنهاد کرد که شبیه‌سازی‌های بعد را در زمانی انجام دهند که قدری با یک پیش‌نشست همراه باشد تا بتوانند با درگیر شدن و ارتباط مستقیم اعضای تیم‌های شبیه‌سازی با سیاست‌گذاران واقعی، نتیجه بهتری بگیرند.

وی تصریح کرد: ما در وزارت اقتصاد از فرصت مدرسه تابستانه هم در سال گذشته و هم امسال استفاده کردیم و برای اینکه این اتفاق رقم بخورد، ۱۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های مختلف را وارد کردیم و آنها را ابتدا دخیل و شریک در فضایی کردیم که در بخش‌های مختلف در ذیل وزارت اقتصاد به چه مسائلی می‌اندیشند و چگونه پیشنهاد سیاستی می‌دهند و ترتیبات اجرا و مدیریت چگونه است.

خاندوزی بیان کرد: به نظرم برای دوره آتی که آمادگی می‌زبانی آن را هم داریم، اگر پیش‌نشستی در حد ۵ یا ۷ روز وجود داشته باشد تا کسانی که جمع می‌شوند، ابتدا با دست‌اندرکاران آن حوزه گفت‌وگو و شرایط واقعی را درک کنند و آنگاه زمانی که شروع به شبیه‌سازی می‌کنند، دستاوردهای بهتری خواهند داشت تا با آمادگی بهتری وارد این حوزه شوند.

وزیر اقتصاد ادامه داد: امیدواریم این تجربه را هم در کشور خودمان و هم در بقیه کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی به شکل پررنگ‌تر و برنامه‌ریزی‌شده‌تر با هدف شریک کردن جوانان خودمان داشته باشیم و عقل‌های آنها را وارد تصمیم‌گیری‌های مختلف اداره کشور کنیم و مهم‌تر اینکه نیروپروری برای آینده داشته باشیم. یکی از بهترین روش‌ها در مقایسه با شیوه‌های سنتی جذب نیرو استفاده از چنین رقابت‌هایی است که جوانان در رویه‌های مختلف سیاست‌گذاری کشور شریک شوند.

سال قبل از آن این نسبت به ۲،۱ درصد هم رسیده است از این‌رو می‌توان بیان داشت سهم اسکناس و مسکوکات در گردش از حجم نقدینگی اقتصاد کشور تغییر معناداری نداشته‌است.

وی افزود: اما دلیل اصلی این افزایش ناشی از افزایش ۵،۲ درصدی نسبت سپرده‌های دیداری به نقدینگی بوده‌است؛ این موضوع یکی به علت افزایش حجم سرمایه در گردش مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی بخصوص از بعد از اجرای طرح مردمی‌سازی یارانه‌ها در خرداد سال ۱۴۰۱ بود که البته در این خصوص نظام بانکی کمک و تأمین مالی قابل توجهی از بنگاه‌های اقتصادی متأثر از اجرای این طرح نمود و طبعاً به‌دلیل تشدید این نیاز منابع نقدی بنگاه‌ها بیشتر در حساب‌های جاری یا دیداری آنها به گردش درمی‌آید. علت دوم اینکه در همین مقطع زمانی مشابه نسبت سپرده‌های کوتاه مدت به نقدینگی ۳،۱ درصد کاهش پیدا کرد و با عنایت به اینکه بخش قابل توجهی از سپرده‌های کوتاه مدت از نوع سپرده‌های سیال کوتاه مدت عادی می‌باشد لذا می‌توان نتیجه گرفت که تقریباً ۳،۱ درصد از افزایش سهم سپرده‌های دیداری به نقدینگی ناشی از کاهش همین میزان در نسبت سپرده‌های کوتاه مدت به نقدینگی بوده‌است.

معاون اقتصادی بانک مرکزی اضافه کرد: لازم به ذکر است صندوق بین‌المللی پول با توجه به تحولات گسترده نظام و ابزارهای پرداخت، در استانداردهای اخیر خود توصیه می‌کند که نقدینگی موجود در اقتصاد کشورها به دو دسته قابل انتقال (Transferable) و غیر قابل انتقال (Nontransferable) تقسیم‌بندی شود. لذا بر اساس این استاندارد می‌توان گفت اسکناس و مسکوکات، سپرده‌های دیداری و بخش قابل توجهی از سپرده‌های کوتاه مدت در نظام پولی کشور ما در واقع از نوع نقدینگی قابل انتقال می‌باشند. بنابراین از این منظر می‌توان نتیجه گرفت که در مجموع نسبت سیالیت نقدینگی مشتمل بر مجموع سه جزء مذکور از کل نقدینگی اقتصاد تغییر محسوسی در پایان سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال قبل از آن نداشته است. گفتنی است تا پایان خرداد ۱۴۰۲ نیاز شبکه بانکی تأمین می‌شد اما با اجرای پایان سال قبل نداشته است و در مجموع کیفیت ماندگاری منابع نقدی در شبکه بانکی بیشتر هم شده‌است.

وی با بیان اینکه آنچه که در تحلیل کل-های پولی و تأثیر آن بر تورم برای اقتصاد از اهمیت زیادی برخوردار است، تغییرات نقدینگی می‌باشد و نه پایه پولی، تأکید کرد: نقدینگی در واقع مجموع کل سپرده‌هایی است که توسط نظام بانکی ایجاد شده و در دست آحاد اقتصادی قرار دارد که می‌تواند به تقاضای مؤثر و افزایش قیمت‌ها در اقتصاد منجر شود. به همین دلیل است که کنترل رشد نقدینگی به‌عنوان مهم‌ترین متغیر در کنترل تورم از اولویت‌های اقتصادی بانک مرکزی در سال‌های اخیر تعیین شده است. شریجیان افزود: لذا بانک مرکزی با تعیین هدف برای رشد نقدینگی و پیگیری جدی سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری توانست اقدامات مؤثری در راستای کنترل و کاهش قدرت خلق پول بانک‌ها و در نهایت کاهش رشد نقدینگی انجام دهد.

او تأکید کرد: نگاهی به آمارهای منتشر شده در مورد شاخص تورم نیز نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه‌های اردیبهشت و خردادماه سال جاری روند کاهش قابل توجهی به خود گرفته که نشان می‌دهد سیاست‌های بانک مرکزی در خصوص کنترل رشد نقدینگی و همچنین سیاست تثبیت نرخ ارز از کانال ثبات قیمت کالاهای وارداتی مؤثر بوده و توانسته است فشار تورم را کند نماید. معاون اقتصادی بانک مرکزی در پایان خاطرنشان کرد: بانک مرکزی با پیگیری جدی برنامه اصلاح نظام بانکی در سال جاری و پیگیری برنامه کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری تلاش می‌نماید ضمن کاهش رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۲، به هدف تعیین شده برای رشد نقدینگی نیز در سال جاری دست یابد.

عکس: ایرانا

پاسخ معاون بانک مرکزی به شبهات درباره رشد پایه پولی؛

اولویت کاهش رشد نقدینگی بود

که محقق شد

در این حالت درست است که پایه پولی افزایش یافته ولی در عمل پولی از طرف بانک مرکزی به حساب واریز نشده است و به عبارت دیگر این پول به اقتصاد تزریق نشده است. لذا این نگرانی که این افزایش در پایه پولی منجر به افزایش نقدینگی در ماه‌های آینده می‌شود، بی‌مورد است

اما با اجرای طرح مردمی‌سازی یارانه‌ها از خرداد ماه سال ۱۴۰۱ منجر به این شد که افزایش قابل توجه پایه پولی و توأمان رفع ظاهری ناترازی شبکه بانکی بواسطه عملیات مذکور تا حد زیادی در نتیجه اجرای طرح مذکور برطرف شود. و لذا دیگر شاهد افزایش نقدینگی و در نتیجه ایجاد تورم مزمن و بلندمدت در نتیجه اجرای آن سیاست در اقتصاد نیابیم.

وی در توضیح علت دوم تصریح کرد: دلیل دوم هم اینکه در سال‌های گذشته حجم مطلوبی از نقدینگی بخش دولتی (اعم از دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی) در شبکه بانکی بود و با عنایت به سهم بالای منابع بخش دولتی در اقتصاد کشور از این محل به میزان قابل توجهی از نقدینگی مورد نیاز شبکه بانکی تأمین می‌شد اما با اجرای تقریباً کامل قانون حساب واحد خزانه و تمرکز منابع نقدی بخش دولتی نزد بانک مرکزی از سال ۱۴۰۱ به میزان زیادی از نقدینگی موجود در شبکه بانکی کاسته شد.

به گفته معاون اقتصادی بانک مرکزی، در مجموع به‌دنبال اجرای دو سیاست درست مذکور عمق بازار بین بانکی و متعاقباً رفع ناترازی نقدینگی بانک‌های کشور از طریق بازار مذکور تا حد زیادی کمتر شد و در نتیجه این موضوع منجر به بروز افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی شد.

سهم پول از نقدینگی تغییر معناداری نکرده‌است

شریجیان درخصوص افزایش سیالیت نقدینگی و رسیدن نسبت پول به نقدینگی ۲۵،۷ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ و افزایش ۵،۳ درصدی این نسبت در مقایسه با سال قبل از آن و اینکه برخی علت این تغییر را ناشی از تضعیف انتظارات اقتصادی مردم و فعالان اقتصادی می‌دانند، خاطرنشان کرد: حجم پول از حاصل جمع اسکناس و مسکوکات در دست اشخاص و سپرده‌های دیداری حاصل می‌شود. نسبت اسکناس و مسکوکات به نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۱ معادل ۱،۹ درصد بوده است که این میزان منطبق با مقدار این نسبت طی سال‌های اخیر بوده است و حتی در مقایسه با برخی نقدینگی ساختاری موجود شبکه بانکی تا حد زیادی از این طریق تعدیل می‌شد،

به‌دلیل اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه و جریمه بانک‌های خاطی با استفاده از افزایش نسبت سپرده قانونی بوده و نیز اتخاذ سیاست تنظیمی افزایش سپرده قانونی در راستای تحقق هدف‌گذاری رشد ۳۰ درصدی نقدینگی در سال ۱۴۰۱ بوده است که این امر باعث شده درخصوص بانک‌هایی که از حساب ذخایر مازاد کافی نزد بانک مرکزی برخوردار نبوده‌اند منجر به افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی از یک طرف و افزایش سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی از طرف دیگر شود.

وی افزود: در این حالت درست است که پایه پولی افزایش یافته ولی در عمل پولی از طرف بانک مرکزی به حساب ذخایر مازاد بانک‌ها نزد بانک مرکزی واریز نشده است و به عبارت دیگر این پول به اقتصاد تزریق نشده است. لذا این نگرانی که این افزایش در پایه پولی منجر به افزایش نقدینگی در ماه‌های آینده می‌شود، بی‌مورد است. شریجیان تأکید کرد: ضمن اینکه در نتیجه اجرای این سیاست ضریب فرایند نقدینگی اقتصاد از مقدار ۸ در سال ۱۴۰۰ به ۷،۳۶ در سال ۱۴۰۱ کاهش پیدا کرد.

۲ علت دیگر رشد پایه پولی

معاون اقتصادی بانک مرکزی گفت: دو علت مهم دیگر کاهش موجودی حساب ذخایر مازاد یا آزاد بانک‌ها در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال‌های گذشته و در نتیجه افزایش بدهی آنها به بانک مرکزی در این سال نسبت به قبل، یکی بواسطه کاهش تزریق پول پر قدرت از طرف بانک مرکزی به حساب ذخایر مازاد بانک‌ها نزد بانک مرکزی از محل افزایش خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی بود.

او ادامه داد: بدین صورت که در سال‌های قبل از آن بانک مرکزی به منظور تأمین ارز مورد نیاز با نرخ ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، به میزان مابه التفاوت ریالی عملیات خرید و فروش ارز به خالص

دارایی‌های خارجی بانک مرکزی اضافه می‌کرد و در نتیجه این اقدام به میزان قابل توجهی پول پر قدرت به شبکه بانکی وارد می‌شد و بدین وسیله میزان ناترازی نقدینگی ساختاری موجود شبکه بانکی تا حد زیادی از این طریق تعدیل می‌شد،

خبریک

معاون اقتصادی بانک مرکزی تأکید کرد: بانک مرکزی با تعیین هدف برای رشد نقدینگی و پیگیری جدی سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری توانست اقدامات مؤثری در راستای کنترل و کاهش قدرت خلق پول بانک‌ها و در نهایت کاهش رشد نقدینگی انجام دهد.

«محمد شریجیان» در گفت‌وگو با تسنیم، در خصوص انتقادات وارده به افزایش پایه پولی همزمان با انتشار آمارهای پولی مربوط به پایان سال گذشته، اظهار داشت: همزمان با انتشار گزیده آمارهای اقتصادی بانک مرکزی، مطالب و تحلیل‌هایی در برخی از جراید و رسانه‌های کشور در زمینه رشد پایه پولی مطرح شده است که بعضاً صحیح نبوده و نیازمند لحاظ نمودن نکاتی جهت ارائه تصویر صحیح از تحولات این متغیر است.

رشد پایه پولی اتفاقی معمول بود

وی با ارائه توضیحاتی درباره آمارهای اقتصادی، گفت: در خصوص تحولات پایه پولی باید توجه کرد که رشد پایه پولی در پایان اسفندماه سال ۱۴۰۱ در ادامه تحولات ماه‌های قبل از آن بوده است. ضمن اینکه معمولاً در پایان هر سال رشد ماهانه پایه پولی نسبت به ماه‌های قبل افزایش پیدا می‌کند و رشد یک ماهه پایه پولی در اسفند ماه معمولاً بالاترین نرخ را در میان کل ماه‌های سال دارد که در اسفندماه سال گذشته نیز همین موضوع اتفاق افتاده است. لذا رشد محقق شده پایه پولی در ماه پایانی سال گذشته اتفاق متفاوتی نسبت به ماه‌های قبل از آن نبوده و افزایش آن بر اساس روند ماه‌های گذشته کاملاً قابل پیش‌بینی بوده است.

رشد پایه پولی نگرانی ندارد

معاون اقتصادی بانک مرکزی همچنین تأکید کرد: نکته دیگر آنکه بخشی از افزایش رشد پایه پولی در ماه‌های پایانی سال گذشته، همان‌طور که قبلاً هم بانک مرکزی مکرراً توضیح داده است،